

ESEJSKI ZADATAK – AUGUST ŠENOA, PRIJAN LOVRO

Uputa

Školski esej oblikujte s obzirom na zadani zadatak. Oblikujte ga kao zaokruženu cjelinu s uvodom, razradom i zaključkom. Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno, gramatički i leksički točan. Sve smjernice morate uvrstiti u školski esej. Školski esej mora imati najmanje 440 riječi.

Zadatak za pisanje školskoga eseja

August Šenoa, Prijan Lovro

Polazno pitanje: **Na koji način Lovrin karakter određuje njegovu sudbinu?**

Prvi polazni tekst

Lovro, Lovro! - podviknu mu - evo ti ovog smotka. Donio ga uredski sluga. Viđ, šta je. - Napokon! - uzdahnu Lovro i stade brzo skidati uredski pečat. Progleda pismo, problijedi, pusti smotak na zemlju, pokri rukama lice i vrati se hrlim korakom u goru. - Isuse Kriste! - zavapi sestra - šta je Lovri? mora da je zlo. Snebio se jedan progledav pismo. (...)

Potkraj dana dovede svâk Lovru. Nađoše ga sjedeći kraj bezdna na strmu kamenu o najvećoj žegi gdje kao mahnit pred sebe bulji. Do njega ležaše knjiga. Da su dobri ljudi umjeli čitati bili bi razumjeli da je knjiga Byronov »Don Juan«. Lovro nije ništa govorio. Bijaše blijed, drhtaše kao šiba. Staviše ga na postelju. Nimalo se nije branio. Na plač majke izađe otac iz komore.

- Lovro! Kako je? - zapita starac nadnesav se nad sina.

- Zlo, oče! - odvrati sin i zaklopi oči.

- Strpi se, sinko - prišapnu mu starac - bit će dobro.

Lovru spopala ljuta vrućica. Čelo mu gorilo kao usijano gvožđe. Bila mu letjela brže od munje.

- Idite mi po doktora! - zapovjedi otac. Dođe doktor, to jest seoski ranar. A što zna takav čovjek?

Kroz svoje debele očale nije vidio ništa. I hvala bogu na njegovoj sljepoći, jer inače Lovro ne ostade živ.

- Gospodine doktore! - reče mu starac oštro - pazite da mi sin ne pogine.

- Seoski Eskulap izbrblja, tarući modrim rupcem očale, nekoliko latinskih ludorija, odredi da bolesnik ne smije vina piti, turnu svoju tvrdu škudu u džep i ode. Vrućica potegla jače. Valjalo je mladića držati i kako da ne skoči iz postelje. I otac i svâk namučili se dosta. Sva živa duša Lovrina kano da je radila provaliti. Vikao kao bijesan, plakao kao dijete. Noževi starici srce parali, a otac nijem kao kamen. Mladić stao tlapiti. Crna ga haljina u ludilo sapinjala, postajala sve uža i uža, sad će Lovri zagušiti srce. - Zraka! Zraka! - ruknu bolesnik. I puknu haljina. Bilo mu lakše. I budne orlom; rastu mu krila, zlatna velika krila. Ču kako žamore! On leti, leti daleko, visoko! - Što vidim? Piramide sred puste Sahare! A ondje? Carigrad diže se kao labud iz mora! Vidiš li onu ljepotu djevojku pod sjenom lovorike? Ah, ona! Anđeo! Malvina, divna, krasna! Ha, ha! ha! Gle! gle! Na vrpici okreće se! Lutko! Drvena, šarena lutko! Skoč! Skoč! - I rastu mu krila! Sada će k suncu! Jaoh! Tresnu nebeska strijela u orlovo krilo –

- Sumrtav sruši se mladić na postelju. Već ga nije trebalo držati. Drijemao je slabo, slabahno. Jedva da diše. Ali hvala bogu! Šest dana jedva da Lovro živio. Život mu bijaše svjećica kojom vjetar poigrava. Oporavljao se pomalo. Ni da ruku makne. Jedva dvije, tri da za dan progovori. Seoski doktor bubnjao po svijetu da je čovjeka spasio.

Drugi polazni tekst

Komičan bijaše Lovro u našem gospodarstvu. Nisam za života vidio većeg pedanta. Deset puta znao je u red postaviti knjige, duhan, lulu, kesu itd. Gospodarica naužila se kraj njega dosta muke. Sad mu bijaše kava prebijela, sada precrna; sad mu bijaše peć pretopla, sad prehladna. Jednoć plamenom planuo na debeljastu drugaricu opernog ravnatelja. Staviše nam za večeru na stol suhe kobasice. - Bar su nam mogli dodati hrena - primijeti ravnodušno naš Žigec. - Istina je - skoči Lovro - to je bezobrazluk! Toga ne smijemo propustiti! - Po večeri pođoh sa Žigom u šetnju. Lovro reče da ne može rad posla s nama. Kad se povratismo, pruži nam Lovro papir. - Potpišite! - Šta je to? - zapitah. - Ultimatum! - odvrati Lovro. - Komu? - Našoj gazdarici! - Zašto? - Radi nanešene nam uvrede, radi hrena! - Zapanjih se, a moj Žigec stan sa strane griskati cigaru da su mu se brci živo micali. - Pa nemam li pravo? Nije li to pravi škandal? - perorirao moj Lovro. Ja uzeh čitati papir; bome pune četiri strane samih finih, dosjetljivih fraza, kao da je Gorčakov pisao notu caru Napoleonu. Lovro međutim koracao pod puhovom kapom po sobi, a hulja Žigec zavukao se kradomice u postelju. Drugog jutra dokazasmo Lovri teškom mukom, da je svakako bolje staviti ultimatum ad acta.

Smjernice

• U uvodu:

- ukratko predstavite autora i djelo
- u jednoj ili više rečenica oblikujte tvrdnju kojom ćete odgovoriti na polazno pitanje i tako najaviti ono o čemu ćete pisati u središnjemu dijelu eseja.

• U središnjemu dijelu eseja razradite i argumentirajte svoju tvrdnju kojom ste odgovorili na polazno pitanje tako da argumentacija:

- proizlazi iz razumijevanja djela u cjelini
- proizlazi iz sadržajne i stilske analize polaznog teksta i njegove uloge u djelu u cjelini
- bude povezana s književnopovijesnim kontekstom u kojemu je djelo nastalo.

Svoj tekst rasporedite u odlomke koji su jasno, logično i smisleno povezani.